

Vraag & Antwoord

Specialisten in het vreemdelingenrecht geven antwoord op vragen uit de praktijk.

Mag een onderzoeker met een verblijfsvergunning op grond van Richtlijn 2005/71 ook andere werkzaamheden verrichten?

Tisanja Abali – Mr. T. Abali is coördinator Migratieweb bij Stichting Migratierecht Nederland

Vraag

Mag een onderzoeker met een verblijfsvergunning op grond van Richtlijn 2005/71 ook andere werkzaamheden verrichten en komt zijn recht op een vergunning voor onbepaalde tijd in gevaar als hij niet langer inkomsten verwerft maar enkel beschikt over spaargeld?

Casus

Een Egyptische natuurkundige is sinds vier jaar in het bezit van een verblijfsvergunning op grond van Richtlijn 2005/71 (toelating derdelanders voor wetenschappelijk onderzoek) voor het verrichten van onderzoek aan een technische universiteit.¹ Over een jaar verloopt de geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning. Hij beschikt nu nog over inkomsten uit een beurs maar over een half jaar zal hij volledig afhankelijk zijn van zijn spaargeld (€ 25.000).

Mag deze vreemdeling naast zijn huidige aanstelling Arabisch taalonderwijs verzorgen aan een HBO-instelling? En Komt deze vreemdeling na het verlopen van de geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning in aanmerking voor een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd?

Verrichten van andere arbeid

Voor onderzoekers die rechten ontleen aan de richtlijn geldt geen TWV-eis (art. 1h Besluit uitvoering WAV).² Uit art. 11 ri volgt dat het verzorgen van onderwijs wordt gezien als een onlosmakelijk deel van de werkzaamheden van een onderzoeker. Daarbij is wel van belang dat het lesgeven geen doel op zichzelf mag zijn en dat het aantal uur dat aan het onderzoek wordt besteed meer moet zijn dan het totaal aantal uren dat aan de andere werkzaamheden wordt besteed.

Voor andere arbeid die los staat van het onderzoeksproject geldt de TWV-eis echter wel. Het verzorgen van Arabisch taalonderwijs ligt niet in het verlengde van het door de vreemdeling uit te voeren onderzoeksproject, zodat de HBO-instelling hiervoor een TWV zal moeten aanvragen. Gelet op door het UWV-werkbedrijf te verrichten volle toetsing (art. 8 en 9 WAV) is de kans niet gering dat de TWV-aanvraag afgewezen wordt en de vreemdeling zich zal moeten beperken tot de werkzaamheden die voortvloeien uit de gastovereenkomst met de universiteit.

Verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd?

Omdat de verblijfsvergunning van de vreemdeling verloopt na vijf jaar ligt het voor de hand om te onderzoeken of de vreemdeling voldoet aan de voorwaarden die gelden voor de verkrijging van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Na vijf jaar aaneengesloten in het bezit te zijn geweest van een naar zijn aard niet-tijdelijk beperkt verblijfsrecht komt de vreemdeling in aanmerking voor een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Bij de implementatie van de richtlijn in het Vb 2000 is ervoor gekozen om het aan de richtlijn ontleende verblijfsrecht aan te merken als een niet-tijdelijk verblijfsrecht zodat de aard van het verblijfsrecht niet in de weg staat aan de aanvraag. Wel moet de vreemdeling ervoor zorgen dat er gedurende zijn verblijf als onderzoeker geen verblijfsgeval ontstaat als gevolg van intrekking van de verblijfsvergunning wegens het niet langer voldoen aan de voorwaarden waaronder deze is verleend. In dat geval is er immers niet langer sprake van vijf jaar ononderbroken verblijf. Een van de voorwaarden is dat er een gastovereenkomst is gesloten met een onderzoeksinstelling (art. 6 ri). Een gastovereenkomst kan alleen door de onderzoeksinstelling met de vreemdeling gesloten worden als de vreemdeling maandelijks over voldoende middelen van bestaan beschikt. Daarbij wordt uitgegaan van het minimumbedrag dat door de lidstaat daartoe is vastgesteld (art. 6 lid 2 onder b). Uit deze constructie volgt dat het beschikken over voldoende middelen een vereiste is voor verkrijging van een verblijfsvergunning op grond van de richtlijn en dat het aan de onderzoeksinstelling is gelaten om te beoordelen of de vreemdeling aan deze voorwaarde voldoet. Het niet langer voldoen aan de voorwaarden kan leiden tot intrekking of niet-verlenging van de verblijfsvergunning (art. 10 ri). Voor de vreemdeling in deze casus is het dus zaak om te voorkomen dat zijn verblijfsvergunning over een half jaar, als zijn middelen van bestaan uitsluitend bestaan uit spaargeld, wordt ingetrokken.

Eigen middelen

Bij de implementatie van art. 6 lid 2 onder b ri (middeleneis) in de Vc 2000 is grotendeels aangesloten bij de geldende regelingen in het Vb 2000 met betrekking tot de hoogte en de duurzaamheid van de inkomsten. Ten aanzien van de zelfstandigheid van de middelen geldt dat naast de inkomstenbronnen genoemd in B1/4.3 Vc, ook inkomsten uit andere bronnen meegeteld mogen worden. De Vc noemt in dit verband beurzen,

¹ Richtlijn 2005/71/EG van de Raad van 12 oktober 2005 betreffende een specifieke procedure voor de toelating van onderdanen van derde landen met het oog op wetenschappelijk onderzoek, *Pb EU* 3 november 2005, L 289 (ve07001355).

² Nota van Toelichting bij Besluit tot wijziging Vb 2000, BuWav en Besluit inburgering i.v.m. implementatie ri 2005/71, *Stb.* 366 (ve07001824).

sponsorgelden, stipendia en geld dat op een ten name van de vreemdeling gestelde bankrekening staat.

Het niet langer beschikken over een beurs is dus geen grond voor intrekking van de verblijfsvergunning zolang de vreemdeling voldoende inkomsten genereert uit andere bronnen (B6/2.4 en B1/4.3 Vc 2000) en de rechtsbetrekking met de universiteit niet beëindigd is (art. 6 lid 4). Gelet op het voorgaande moet de vreemdeling voldoen aan de reguliere voorwaarden met betrekking tot de middeleneis (art. 3.73 tot en met 3.75 Vb en nader uitgewerkt in verschillende hoofdstukken van de Vc) maar geldt daarnaast dat ook spaargeld meegeteld mag worden. Uit de regeling in de Vc wordt niet duidelijk of volstaan kan worden met een bepaald bedrag op een ten name van de vreemdeling gestelde rekening of dat spaargeld gezien moet worden als eigen vermogen. In het laatste geval moet 4 procent van het eigen vermogen, zoals opgegeven aan de belastingdienst, omgerekend per maand tenminste gelijk zijn aan het van toepassing zijnde normbedrag en is een spaartegoed van 25.000 bij lange na niet toereikend.

Al jaren spant de regering zich in om hooggekwalificeerde migranten aan te trekken en te behouden. Dat lukt maar matig.³ Toepassing van de strikte middelenvoorwaarden zoals beschreven in art. 3.74 tot en met 3.75 Vb en de hierboven genoemde regeling in de Vc zou hiermee op gespannen voet staan. Aan het door de regering beoogde doel wordt uiteraard meer recht gedaan als de vreemdeling in deze casus verblijf wordt toegestaan gedurende de looptijd van de gastovereenkomst mits hij geen beroep doet op de publieke middelen.

Hoewel dat niet duidelijk volgt uit de toepasselijke regelingen vermoed ik dat het verblijfsrecht van de vreemdeling in deze casus niet zal worden beëindigd wegens het niet langer voldoen aan de middeleneis.

Handelwijze in de praktijk

Er is vrijwel geen jurisprudentie over verblijfsaanvragen in het kader van Richtlijn 2005/71. Daar zijn uiteenlopende verklaringen voor te bedenken. Een mogelijke verklaring is dat in de praktijk ruimhartig wordt omgegaan met de in de richtlijn genoemde voorwaarden.

De in de IND werkinstructie 2013/3 onder paragraaf 6.2 'Voorwaarden toelating onderzoekers in de zin van Ri 2005/71' beschreven regels met betrekking tot de middelen lijken soepeler te zijn dan de hierboven beschreven regeling in de Vc. Eigen geld op een bankrekening telt ook mee mits dat toereikend is om de onderzoeker en zijn gezin gedurende de onderzoeksperiode te onderhouden.⁴ Voor de vaststelling van de toereikendheid van de middelen verwijst de werkinstructie vervolgens echter naar de hierboven door mij beschreven strikte reguliere regeling in de Vc zodat ook hierin geen duidelijke aanknopingspunten gevonden kunnen worden voor een soepel beleid.

Omdat ook de werkinstructie de door mij vermoede ruimhartige praktijk niet lijkt te ondersteunen, heb ik contact opgenomen

met de IND om mij te laten informeren over de handelspraktijk op dit punt.

Mijn vermoeden bleek niet onterecht: er bestaat een interne, niet gepubliceerde werkafspraken over dit onderwerp. Deze afspraak houdt in dat ten aanzien van spaargeld van onderzoekers die verblijfsrecht ontlenen aan de richtlijn, wordt aangesloten bij de regeling voor verblijfsaanvragen in het kader van studie die beschreven wordt in art. 3.22 lid 4 VV 2000. Het spaargeld moet op een ten name van de vreemdeling gestelde bankrekening in Nederland beschikbaar zijn. Voor wat betreft de hoogte van het bedrag moet gekeken worden naar het maandelijks normbedrag. Dit bedrag moet vermenigvuldigd worden met het aantal maanden dat de werkzaamheden als onderzoeker duren, zoals vervat in de gastovereenkomst. In casu gaat het om een periode van 6 maanden en is het spaartegoed van de vreemdeling ruimschoots voldoende om te voldoen aan de voorwaarde. De vreemdeling moet er wel voor zorgen dat hij ten tijde van de aanvraag om een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd voldoet aan de daarvoor geldende voorwaarden. Zo zal hij op dat moment wel moeten voldoen aan de reguliere voorwaarden die gesteld worden aan de middelen.

Omdat de vreemdeling na vijf jaar niet langer TWV-plichtig is – ik ga er althans van uit dat ook personen die verblijfsrecht aan de richtlijn ontlenen onder de in de art. 4 lid 2 onder b Wav genoemde categorieën vallen – is hij na vijf jaar vrij op de arbeidsmarkt en kan hij iedere baan van zijn keus aanvaarden.

Nieuw voorstel tot uitbreiding 'regeling zoekjaar' naar onderzoekers met verblijf op grond van Richtlijn 2005/71

Mocht het de vreemdeling niet lukken om na het verlopen van de geldigheidstermijn van zijn huidige verblijfsvergunning een andere baan te vinden, dan kan hij mogelijk een beroep doen op de nog in te voeren regeling 'zoekjaar hoogopgeleiden' om te voorkomen dat hij zijn verblijfsrecht in Nederland verliest. Eind juli van dit jaar is het ontwerpbesluit tot aanpassing van onder meer het Vb 2000 en de BuWav ter internetconsulatie gepubliceerd, waarin wordt voorgesteld om een zoekjaar zoals dat op dit moment wordt gehanteerd bij afgestudeerden uit te breiden met een aantal groepen.⁵ Ook houders van een vergunning op grond van Richtlijn 20015/71 zullen onder deze nieuwe regeling gaan vallen. Na drie jaar verblijf op grond van de richtlijn kan straks een 'vergunning zoekjaar' worden aangevraagd. Voor deze vergunning geldt geen TWV-eis. Omdat in de Nota van Toelichting bij het ontwerpbesluit geen aandacht wordt besteed aan het middelenvereiste, ga ik ervan uit dat op dit punt de huidige regeling 'zoekjaar afgestudeerden' analoog wordt toegepast. Dat houdt in dat er geen eis wordt gesteld aan de middelen zolang de vreemdeling maar geen beroep doet op de publieke middelen.⁶

³ Zie in dit verband Kamerbrief van 1 juli 2014, TK 28631, 36 (ve14001711).

⁴ IND-werkinstructie 2013/3.

⁵ Vb 2000 en Besluit uitvoering Wav, Ontwerp besluit aanpassing regels zoekjaar hoogopgeleiden en diverse andere wijzigingen Vb 2000 – Internetconsultatieversie (ve15001328).

⁶ De internetconsultatieronde sluit op 14 september 2015. Invoering van de regeling binnen een jaar lijkt mij niet onhaalbaar.